

Brev från och till medlemmar av familjen Gjörwell, växlade åren 1780-1811 E...

Gjörwell, Carl Christoffer,

HS Ep. G 12:1

National Library
of Sweden

5
Sack & T. ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjerwell, till sin Dotter,
fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Stockholm, den
26 Mart. 1792.

innehåll:

1) Koningens olycka; alles vår skuld och sorg. 2) Glada Tidningar däremot
ifrån Norrköping. 3) Brev till Mr. Grefshandlaren Pehr Lindahl. 4) Prof. D. Mungius
Besök hos oss och sin nya Svärdotter. 5) Dödsfall af fru Verwoort, fru Rosenheim,
öfverste Dräkten och Fabriqueusen Helling. 6) Hof-Gravuren Martinus, Kistern och Prof. J. G.
Martins. 7) Licent. Alf. Biel.

Min Egen Lilla Stafva lärer visserligen vara af hjertat bedröfvad, som
på så lång tid ej haft Brev ifrån sin Söta Far, eller svar på sitt fjärde glada och
ömhetsfulla Brev; men Du vet ofelbart mit hinder. Den fäseliga skändelsen
på Maskeraden, Koningen förad, för at mördas af dens Land, som Du set
uppväxa under mina ögon, med hvilken Du lefvat på fot af Ungdoms Vän,
hvars påföljande otäckfornhet emot min Person och mit Hus Du äfven så
väl känner, som hans grymhet emot sin olyckeliga Svärmor och upsat
emot sin Svägerska, den lilla enfaldiga Fröken Greta Silnecker - allt
detta hoplagt, hvilka förskräckeliga Känslor hafva icke måst finnas
rådande uti hela min både Själa och Kropp allt sedan den 16. då Mio-
gerningen - en Misgerning till Satt och ort utan like uti hela Yettes-
Historien - utöfvades, samt i närvaro af Söta Mor och Calle. Dock
jag må ej här om något vidare skriva; jag spar det till lugnare dagar,
än dem vi ännu beleva; jag anförer detta blott till urskuldande af mit
fena svar. Detta blir dock intet så glädt, som merändels alla mina
Brev till Dig varit.

Svar som i anseende till Dig mig dock af hjertat förnöjer består
däruti, at jag af Dit fjärde Brev intager, huru min Lilla Stafva börjat
blifva mera rörlig, mera synbar i Sällskaper och på almänsa Samlings-
ställen; hvilket Du så väl behöfver både för Dit Sinne och Din närvarande
situation. Fortfar at ofta gå öfver till fru Kuhlman, besöka Concenter och
Skadestel, fastän dessa nu lära hafva hos oss såsom hos oss upphört, i
anseende till Koningens sjukdom; sök åtminstone at lägga denna vår
almänsa Sorg på Sinnet, som Du kan: Gud, som underbärligen,
af Nåd för Riket, afböjde Koningens Dödsfall på Stället, förjer väl vidare,
blott vi förho oss uti Hans Beskydd - sein ånge ist wachend, skref mig här om,
dagen Paster Kalkenberg til. - Vidare gladdes jag innerligen af Arthisten
Hakmans berättelser om Dit Kistland, huru han fann Dig frisk och glad, fager som
en Ros och trind som en. - tors jag sägat? - Rosva; huru hjerteligen glad Du
blifvit, då Du såt se honom, huru Du tagit honom i famn såsom alles vår
Sällning; huru nögd och vänskapfull han äfven funnit Din John; huru
han med förundran och hög agtning talte om Farbror Liden, kort sagt, allt svar
han talte om Norrköping var högst älskligt ställe.

Jag

80
Collectio
Gjerwelliana

Jag bifogar ett Brev till Din så vördnadsvärde Svärfader, som Du behagar först läsa igenom; och bered dig af alla mina så faderliga som ömhetfulla Skäl, att Du på allt sätt bibehåller den gode hannens Tilgifvenhet och Förtröende; så att allt må gå och förblifva inom Edert Hus, såsom Du sam det för Dig vid Din ankomst till Norrköping. Jag hoppas utom det, att den Kärleks pant, som Du nu bär under Dit Hjerta, skal ända fastare knyta Bandet inom Edert Hus.

Hos oss har Stälham varit skäligen god, utom det, att Söta Mor haft mer än del i sedan Masqueraden oroliga Nätter, fulla af hufvelige Drömmar och sorgelige Bilder. För öfrigt tacka vi Gud, att ingen enda hufv och af våra Barn haft minsta aning, mindre del, i en gång den mäkt afsläpne, uti denna fäseliga anläggning: hvilket utgör ingen ringa Tröst och Sinnes-lättnad uti dessa för öfrigt just förskräckelige dagar, då hvarje dag upptäcker nya Brott och öker antalet af de bläckade, då vi ännu allt fräpne uti Osäkerhet om Konungens lif och om i hoppas till Guds Barmhertighet, att det bevaras och förlänges. I anledning af denna olyckeliga Händelse, kom ärke-Biskopen med en Deputation af Professorer ifrån Uppsala, för att betygga Academiens deltagande uti landets allmänna sorg, ibland hvilka Deputerade också var den värdige Svärfar, Doctor Almqvist. Denne Hederman har varit hos oss, och får jag fågnadig med den sanfärdiga försäkran, att Gubben just håller af sin Svärdoter, samt att han tog henne hjerteligen i famn uti min närvaro. Eftersom vil det så i hemlighet förljudas, att vår Charles Syftkon icke äro så aldeles nödgade med detta Giftermål, ty det torde icke hafva instämt med deras politiska Speculationer; men, Gudi lof! det förnämsta är vunnet, Louise och Charles främman för tilläffeligen väl öfverens med hvarandra, lefva just såsom små goda Barn tillhona; och förmenas af de Receipt-lärde, att Louise små Kraftligheter komma till en stor del af detta deras förtroliga omgägn. Nå nå! det utrifas sig väl.

Det olyckligt Giftermål och en ängstlig upplörning har icke länge sedan timat. Hr Desroches och hans Hustru, fordom, eller i Sal. Konungens Tid, Notcur och Satrice vid Fransyska Spectaclet, men nu är Hr Desroches lektor på Skat hos Konungen, hade en enda Dotter, Emardine Desroches, vacker, men yr och flygtig. Ut i henne förälskar sig en annan Fransos, Hr Vervoort, som också fick Curricance på Lectoratet hos Konungen, läser och verkligt redan på Slottet, samt får ja; refer till Frankrike, kommer tillbaka med Presenter och saker till sin Etablissement, finner sin Sköna förändrad, som imedertid fattat tycke och smak för en ung och vigourea Baron vid Hofvet.

Frägen

Frivaren förläpver dock sitt löfte trogen; genom förnuftigt Tal och vär-
saktadiga och så vänfjäsfulla Abbe' de Pregney's Persuasioner bringas
Andens Hjerta åter i ordning, åtminstone såsom det syntes; kort sagt:
de vigdes förl. är och började lefva med hvarandra; men den brottoliga
Böjelsen tager å nys öfverhanden, det går till uppenbart Oravillerie, Abbe'
de Franck gråter, Mannen älskar och följder sig nästan galen, ty han vet
sin slufvans Ökrohet, den hon icke heller döljer för någon, och miet under
denna ofaliga Stälning får Fru verroort Kopporna i den myckenhet och
af den elaka art, at hon dog den 9 febr. uti en ålder af blot 18 år och
6 månader. Hon låg et dik, som ingen utan fasa kunde påse, så hade
Kopporna maltraiterat den vackra Bilden; och den så högt förlämnade
Mannen kunde ändå intet skiljas ifrån detta lit Hjerta's Föremål,
utan begrät och följder henne ännu, som hade han varit lika så dygdig,
som hon såg aimable ut. Kort efter uplöstes et annat Par, äfven genom
Kopporna. Du minnes väl, huru den tiden, då vi bodde i Kylesfor Bergskastellet,
en ung Page för sina Latiniska vers - ja ja, en Page och Latiniska vers -
fötte min Bekantskap, samt huru jag förde honom äfven in uti Söta
Mor, hvadan han också ibland åt hos oss, ty han var därför ingen Pedant,
utan skref äfven sina granlåt. vers på hverskav. Han hette Rosenheim.
En så vittor Page började snart skrifa för Theatern, kom så i Cancelliet,
skickades sedan såsom legations-secräterare til Hamburg och London,
amousscherade sig i Tyskland uti en liten Skönhet, men äfven så likt
förfedd med Sastigheter som han själf; dock bara Kärleken hade här
fästat begge Makarne. Han kom så åter hem, aflade. Barn, skref
Skådespel och öfversätter, lefde af sin Pension och syntes rätt lycklig, då
Kopporna under samma tid också öfverfällö hans Motie, samt lade
honne i Graven. utaf vilagde Allahanda, som innehåller Enklingens
Sorgequäde, kan Du inse det öfriga. Du kände också öfversten Frake,
som var gift med Confine Greta Nora Leyel. Han dog den 23 Jan. på Wax-
holm, hvar han var Commendant, men helt hastigt. Han ärnade sig til
Riksdagen i Gefle, stod och talte med sin Ordonnance, fick Slag och
dog straxt, samt uti det 65:te år. Han tammade Barn efter sig och blufet
i medellöst Tillstånd. Enkan läser flytta til sin Mor, gamla Fru Leyel
på yttre Sida vid Elfskarleby. Begrafningen skedde här i Maria, men
var af den beskaffenhet, at jag ej vil omröra den samman. Han var
mycket bekant i min Svärfaders Hus, och hade et godt öga til Söta Mor,
just då jag kom emellan, hvadan han ock icke litet grälade med mig,
och efter han ej fick Brit Nofen, så skulle han i stället taga Gret Nofen,
som de begge Confinerna då kallades. Dock ännu et dödsfall. Du minns,
at

at jag uti et af mina föregående Brev skref om den befrædige och gudsfruktige Fabriqueuren Olof Halling, då han förl. är kom en gång in på Drödernes Sal. Nu är han hemgången, och uplöstes den 3 Febr. i det 66:te år. Hans sjukdom förvandlades slutligen til Vattenfot, och led han mycket af sina Ligg-sår. Han var Enkling, och begravt bredvid sin Hustru på Catharina Kyrkogård. Dröderne, som följde honom til Grafven, märkte mycket på Döddagens Löfen för i år, som var Ef. 60: 20. Die Tage deines Leides sollen ein Ende haben. Ja, han hvilar nu ganska lätt. }

Dock låt oss komma snart åter tillbaka uti de lefrandes Land, här på Jorden välförståendes. Sänfrån har jag dock nu denne gång intet annat at Berätta, än at sedan lille Olof Graveuren Martin ej kunde få någon af mina små Tornare-flickor, och han ändå ville nödvändigt gifta sig med en ung, vacker och färlig Flicka; så har han ook nu helt nyligen förlovat sig med en liten Norköpingsskönhets, en Kamfells Westerberg, som är här i Pension hos Fru Skog. Hon är lagom stor, dock sömre än han, brunette, och ser rätt lifvagtig ut. Jag önskar honom mycket Lycka!! Professor Martin Fru synes mig åter däremot vilja draga sig utur stora Verlden: ty hon skal nu snart flytta uti en ny liten Våning in på Gården, och hålla där eget Hushåll. Hon är en Fru af stor Väst och starkt Complexion, uti sina bästa år, och spelar stundom uti sin Enslighet på Lithra, hvilket Dror Adolf en och annan gång hämt at henne. Dock denne Junker spelar nu för tiden på flera Instrumenter, och hvad lärer han icke allt göra, då han nu i nästa vecka flyttar ifrån mig, och blir fullkomlig Fisker?

Dock farväl med alla Raporter. Var Du fäst, glad och god; bed Gud alla dagar för Konungen, och älska alltid

Din

trogne

Pappa.

Biaga.

Öfverlämnat.

Sorge-Öfverlämnat vid min älskade Makas Graf 1799.

Gå, Sanning, lägra dig där Hennes skugga viftas,
Gif dag åt Hennes Vild och tekna hvad Hon var!

Gyllenberg.

Port från min Öfverlämnat-ång alt smittrekt enda mål!
Min Känslas höjda röst, ur djupet af min Smärta
Må tolka öfverlydligt mit Tankesätt och mit Själsta —

Akt eviga, min Saknads föremål!

Du saknad och begräts af alla dem Dig kände:
Hvad heder för Dit Stoft, Dit Minne och Dit Namn!
Henriette, allskärda Vän! hvars fägring har mig tände
Den kärlek, som Dig följt i dystra Dödens famn!
Du! som Din Själf följt mig med Din ofskuld skänkte:
Du! som min Makas blif, och mig en Dotter*) gaf:
Du sag med mig Jes död. Men hvilken af oss tänkte,
Att vi i Lifvets vår Du nalkades Din graf?
Att Du, som Hjälsan själf, som själfva Glädjen varit,
Ej skulle til min frögd en mogen ålder nå?
Och att Din vackra Själf, hvars Ömhet jag erfarit,
Från Verldens Skadeplatser så lidenöjd kunde gå?

Förfly! jag faller ner, at Dina Dömmar värda.
Jag sökte lycklig bli; men Slappet mig bedrog.
Vårt lugn var altför kort — Delynnrens tunga förda
Til et gemensamt groff, vår Sällhet från oss tog.
I Sju samfalta år vi människors falskhet rönne,
Men ondskan likväl ej vårt Samband fyllest bröt;
Och Himlens döda nåd mit Tålmod belönne,
Då med min Makas dar han våra plågor flöt.

*) Fröken Gustava Johanna Wilhelmina von Rosenheim, enda barnet af
detta ägtenfkap, föddes i London 1785 och dog därstädes, 5 veckor gammal.

O Släkt utaf mit lif! Om än din tyfsta wälnad
 Kan höra minas rop och mina Tårar se,
 Tro ej at någonfin den Kärlek blir förkolnad,
 Som jag af adel drift Dig en gång velat ge.
 Hur långt har jag ej gått! ---- Helt ut Dig betagen
 Jag vågade mit Sål, jag hedrade mit Val:
 Och Du! Du var min tröst ifrån Förenings-dagen,
 i trots af allt förtryck, i trots af allt förtal.
 Hvad Rugkomst! hvad Förlust! at all min ensorg ännad,
 Du villigt öfvergaf Din (här *) och Fösterbygd;
 Du kunnat lefa något uti Din släktens skydd;
 Men - genom Ödet skick med mig at söger ännad -
 Til högre världars fröjd Dit väsen blef beredt.
 Du har med Hjälsans stut Din Fägnings anda ledd **),
 At lättare Din håg ur vanskligheten draga.
 Kort sagt, Du dog fornögd. Nånstund från at Dig beklaga,
 Giffreds at Du med mig har delat dyft och Nöd,
 Din Bild jag i mit bröst förvarar til min död.

Wilhelm von Rosenheim.

*) Enke Fru Frederica Schmitt ifrån Holfstein. Vistades i Stockholm.

**) Wälborna Fru Maria Dorothea Henriette von Rosenheim,
 enda Dotterdotter af faml. Capitainen i Kongl. Dansk Tjenst,
 Wälborne Hen von Liegenweid ifrån Mecklenburg, dog härstädes
 uti Kopporna den 21 sist. Februarii, i en ålder af 22 år och 3 månader.